

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Ndc/20/2020
Identifikačné číslo spisu:	1120217063
Dátum vydania rozhodnutia:	27.01.2021
Meno a priezvisko:	JUDr. Marián Sluk
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2021:1120217063.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu F. Y. E. Z. S. W. Ľ.Q. K. E., so sídlom v T. XXX, IČO: XX XXX XXX, zastúpeným advokátom JUDr. Petrom Reblánom, so sídlom v Cesticiach 118, proti žalovanému Q. I. T. X. W. S., W..S., pobočka zahraničnej banky, so sídlom v I., Š. X/A, IČO: XX XXX XXX, o nariadenie neodkladného opatrenia, v konaní o určenie nekalej obchodnej praktiky v konaní o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach, vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 14C/63/2020, o nesúhlase Okresného súdu Bratislava I s postúpením návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia Krajským súdom v Bratislave podľa § 43 Civilného sporového poriadku, takto

rozhodol:

Na konanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je kauzálny príslušný Krajský súd v Bratislave.

Odôvodnenie

1. Na Krajskom súde v Bratislave sa vedie konanie vo veci samej o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach pod sp. zn. 16C/1/2020. V priebehu tohto konania podal žalobca návrh na nariadenie neodkladného opatrenia. Krajský súd v Bratislave postúpil vec - konanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia - Okresnému súde Bratislava I, ako súdu vecne a miestne príslušnému podľa § 324 ods. 2 v spojení s § 15 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) s odôvodnením, že dospel k záveru, že príslušnosť krajského súdu daná nie je. Krajský súd v Bratislave poukázal najmä na § 324 ods. 2 CSP a tiež na skutočnosť, že v CSP absentuje ustanovenie obsiahnuté pôvodne v § 74 ods. 2 OSP. Konceptia neodkladných opatrení prijatá CSP, ako novým procesným poriadkom s účinnosťou od 01. júla 2016, zmenila pôvodnú koncepciu (úpravu) OSP tak, že v ust. § 324 ods. 2 príslušnosť na vydanie a nariadenie neodkladného opatrenia zverila do výlučnej vecnej pôsobnosti okresného súdu. Táto skutočnosť bez pochybností vyplýva z jednoznačného a nespochybniteľného slovného znenie § 324 ods. 2 CSP.

2. Okresný súd Bratislava I predložil spor vedený pod sp. zn. 14C/63/2020 Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky v zmysle ustanovenia § 43 ods. 2 CSP z dôvodu nesúhlasu s postúpením mu veci Krajským súdom v Bratislave. Návrh žalobcu bol podaný v konaní vedenom na Krajskom súde v

Bratislave pod sp. zn. 16C/1/2020. Predmetom konania na Krajskom súde v Bratislave vo veci samej pod sp. zn. 16C/1/2020 je žaloba o určenie nekalej praktiky v konaní o abstraktnej kontrole spotrebiteľských veciach podaná žalobcom 3. marca 2020. V danom prípade je na konanie vo veci návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia príslušný Krajský súd v Bratislave podľa ust. § 31 ods. 1 písm. a/ CSP, ktorý koná v danej veci de facto ako prvoinštančný súd. Takmer bezvýnimočne je zavedené pravidlo druhej príslušnosti súdu, v zmysle ktorej je prvoinštančným súdom zásadne okresný súd. Jedinou výnimkou je konanie o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach. V prvej inštancii je vecne príslušný krajský súd a funkčne príslušným na rozhodovanie o odvolaniach je Najvyšší súd Slovenskej republiky. Súd v danom prípade je toho názoru, že žalobca podal návrh na nariadenie neodkladného opatrenia počas konania vedenom na Krajskom súde v Bratislave sp. zn. 16C/1/2020 na vecne príslušnom Krajskom súde v Bratislave, ktorý koná vo veci samej (konanie vo veci určenia nekalej obchodnej praktiky v konaní o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach) ako súd prvej inštancie (okresný súd). Konanie sa uskutočňuje na súde, ktorý je na prejednanie príslušný. V ustanovení § 12 CSP je upravená vecná príslušnosť súdu. Vecná príslušnosť znamená, ktorý súd v súdnej sústave je oprávnený konať a rozhodovať v danej veci (spore) v prvej inštancii. Výnimku z pravidla zakotveného v ustanovení § 12 CSP ustanovuje § 31 CSP v konaniach v sporoch z abstraktnej kontroly v spotrebiteľských veciach. Podľa názoru súdu je daná vecná príslušnosť Krajského súdu v Bratislave aj na konanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorý bol podaný počas konania na Krajskom súde vo veci vedenej pod sp. zn. 16C/1/2020. Podľa názoru okresného súdu a v zmysle č. 152 ods. 4 Ústavy SR nemožno vykladať ust. § 324 ods. 2 CSP tak, že na konanie je vecne príslušný okresný súd (Okresný súd Bratislava I), kde nebola podaná ani žaloba v predmetnej veci. V danom prípade na konanie nie je vecne príslušný Okresný súd Bratislava I.

3. K postúpeniu veci v rozsahu návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa vyjadril žalobca, ktorý s postúpením Okresnému súdu Bratislava I nesúhlasil. Podľa žalobcu je § 324 ods. 2 CSP všeobecným ustanovením vo vzťahu k špeciálnemu ustanoveniu § 31 ods. 1 CSP. V zmysle zásady „Lex specialis derogat legi generali“ prednosť má mať vždy špeciálne ustanovenie. V danej veci je podľa názoru žalobcu príslušným Krajský súd v Bratislave, ktorý už vo veci samej koná. Podľa žalobcu sa okresným súdom v zmysle § 324 ods. 2 CSP myslí súd prvej inštancie, keďže obvykle je súdom prvej inštancie okresný súd, čo však neplatí v konaní o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach. Z konania v sporoch z abstraktnej kontroly v spotrebiteľských veciach nemožno vyčleniť jeho časť, týkajúcu sa návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, obzvlášť ak je podané počas (v priebehu) takéhoto konania. Pre takýto postup chýba ustanovenie právneho predpisu oprávňujúce prvoinštančný súd na takýto procesný postup. Ak by bol výklad Krajského súdu v Bratislave správny, hrozilo by riziko, že o odvolaní proti uzneseniu o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, či jeho zrušení, by rozhodoval Krajský súd v Bratislave, súčasne existuje aj riziko, že o odvolaní by mohol rozhodovať aj totožný senát, ako ten, ktorý rozhoduje vo veci samej. Podľa žalobcu je aj na ujmu rýchlosti konania, hospodárnosti konania a tiež na ujmu „procesnej ekonomii“, aby si celú vec od počiatku musel naštudovať celkom iný súd ako ten, ktorý už vo veci koná v prvej inštancii.

4. Konanie sa uskutočňuje na súde, ktorý je na prejednanie príslušný (§ 36 ods. 1 CSP). Príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania; takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania (§ 36 ods. 2 CSP).

5. Podľa § 40 CSP súd aj bez námietky skúma vecnú, kauzálnu a funkčnú príslušnosť počas celého konania.

6. Postup súdu, ktorý podľa ustanovenia § 40 CSP zistí, že nie je na konanie príslušný, stanovuje § 43 ods. 1 a ods. 2 CSP. Podľa ustanovenia § 43 ods. 2 CSP, ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané. V danom prípade sa jedná o spor o vecnú, resp. kauzálnu príslušnosť, kedy tento spor o príslušnosť rozhoduje súd najbližšie spoločne nadriadený Okresnému súdu Bratislava I a Krajskému súdu v Bratislave, ktorým je Najvyšší súd Slovenskej republiky.

republiky.

7. Podľa § 12 CSP na konanie v prvej inštancii je príslušný okresný súd, ak tento zákon neustanovuje inak.

8. Podľa § 31 písm. a/ CSP na konanie v sporoch z abstraktnej kontroly v spotrebiteľských veciach je príslušný Krajský súd v Bratislave pre obvody Krajského súdu v Bratislave, Krajského súdu v Trnave a Krajského súdu v Nitre.

9. Podľa § 324 ods. 2 CSP na konanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je príslušný okresný súd.

10. Dôvodová správa k ustanoveniu § 324 CSP uvádza nasledovné: „Navrhovaná právna úprava neodkladných opatrení súdu radikálne mení doterajšiu koncepciu predbežných opatrení, a to predovšetkým s ohľadom na nevyhovujúce návaznosti na konanie exekučné. Vlastnosť dočasnosti pri predbežných opatreniach neumožňovala oprávnenému zachovať si poradie v exekučnom konaní, ktoré si oprávnený musel zabezpečovať inak, čo sa javí ako procesne ne hospodárne a funkčne neudržateľné. Inštitút neodkladných, zabezpečovacích a iných opatrení súdu opúšťa doterajší charakter predbežnosti poskytovanej ochrany, pretože po nariadení navrhovaných opatrení nemusí nevyhnutne nasledovať konanie vo veci samej. Predkladateľ v súlade s koncepciou nového sporového konania stanovuje ako vecne príslušný na konanie a rozhodnutie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia okresný súd.“

11. V danom prípade ide o posúdenie kauzálnej (vecnej) príslušnosti rozhodovania o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia počas prebiehajúceho konania o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach. Z § 324 ods. 2 CSP vyplýva, všeobecné pravidlo, že príslušný na nariadenie neodkladného opatrenia je okresný súd, pričom sa zdá, že sa v ňom nenachádza žiadna explicitná výnimka z tohto pravidla. Jedna z výnimiek je napríklad upravená v ustanovení § 362 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku, kde zákon ustanovuje príslušnosť odvolacieho súdu na konanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia za splnenia ostatných podmienok. Aj keď sa v CSP vyslovene nerieši vzťah ustanovení o kauzálnej príslušnosti a vecnej príslušnosti upravenej v ustanoveniach o neodkladnom opatrení, výnimky z § 324 ods. 2 CSP existujú. Ďalšou z takýchto výnimiek je aj konanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia v sporoch o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach. O návrhu na neodkladné opatrenie vo veci, kde sa konanie vo veci samej už začalo, koná súd, ktorý rozhoduje vo veci samej. V prípade iného názoru by o návrhu na neodkladné opatrenie konal a rozhodoval v prvej inštancii súd, ktorý nie je príslušný na konanie vo veci samej a takéto konanie by bolo zjavne v rozpore s právom na kvalifikovanú súdnu ochranu, so zásadou hospodárnosti a rýchlosti vyjadrenou v čl. 17 a aj proti zmyslu a účelu § 31 CSP. Kauzálna príslušnosť súdu sa vzťahuje na konanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a § 31 CSP je špeciálnym ustanovením vo vzťahu k ustanoveniu § 324 ods. 2 CSP. Tieto závery nepriamo vyplývajú aj z uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Ndob/5/2020 a sp. zn. 1Ndob/6/2020. O návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorý bol podaný v začatom a prebiehajúcom spore o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach, je príslušný rozhodnúť kauzálny príslušný krajský súd.

12. Vzhľadom na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že nesúhlas Okresného súdu Bratislava I s postúpením veci (o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia) je dôvodný, preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

13. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.